

A BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE

Cím: 5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.

Telefon: +36-66-441-156

Előkészítő: dr. Horváth Mihály Földesi István	NYILVÁNOS ülés
Véleményező bizottság: Területfejlesztési Bizottság	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel.

ELŐTERJESZTÉS
a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2022. április 14-én tartandó ülésére

Tárgy: Tájékoztató Békés megye területrendezési tervének érvényesüléséről a 2021. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakban

Tisztelt Közgyűlés!

A főépítési tevékenységről szóló 190/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2021. május 13-ától hatályos 8. § b) pontja szerinti rendelkezés alapján az önkormányzati főépítész folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását, tapasztalatairól az érintett önkormányzat által meghatározott gyakorisággal tájékoztatást ad, és négyévente összefoglaló jelentést készít a Közgyűlés részére

A megyei területrendezési terv érvényesülésének elősegítéséről szóló, a közgyűlés elnökének 37/2020. (VI. 16.) határozata II./b. pontja szerint Békés megye területrendezési tervének érvényesülését figyelemmel kell kísérni, és a tapasztalatokról, a jogszabályok rendelkezései szerinti gyakorisággal és tartalommal, tájékoztatás kell adni a Közgyűlés számára.

190/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2021. május 13. előtt hatályos rendelkezése azt is meghatározta, hogy a rendezési terv hatályosulásáról évente kell tájékoztatást adni a Közgyűlés számára. Mivel a jogszabály a tájékoztatás gyakoriságának meghatározását a 2021. május 13-tól az önkormányzat hatáskörébe utalta, szükségesnek tartjuk a közgyűlés elnökének 37/2020. (VI. 16.) határozatát módosítani, illetve a gyakoriság meghatározásával kiegészíteni az I. Határozati javaslat szerint.

A megyei területrendezési terv érvényesüléséről szóló korábbi éves tájékoztatók a 97/2013. (XII.13.) KGy, a 40/2015. (IV.9.) KGy, a 23/2016. (IV.14.) KGy, az 58/2017. (IV.13.) KGy, az 50/2018. (IV.12.) KGy, a 27/2019. (IV.10.) KGy, a közgyűlés elnökének 27/2020. (VI.15.) és a közgyűlés elnökének 52/2021. (IV.21.) határozatával lettek elfogadva.

A 190/2009. (IX. 15.) Korm. rendeletben előírt négyévente esedékes összefoglaló jelentést legutóbb az 58/2017. (IV.13.) KGy határozattal fogadta el a Közgyűlés. Az elmúlt négy évről szóló összefoglaló jelentést a Közgyűlés egy későbbi ülésén tűzzük napirendre.

Az előbbieken hivatkozott jogszabállyal és önkormányzati döntésekkel összhangban, a 2021. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakról készített tájékoztatót a II. Határozati javaslat mellékleteként terjesztem a Közgyűlés elé.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, tárgyalja meg az előterjesztést, és fogadja el a határozati javaslatokat.

I. Határozati javaslat

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése a közgyűlés elnökének 37/2020. (VI. 16.) határozata II/b. pontját az alábbiak szerint módosítja:

(II. Felkérem a Jegyzőt:)

„b. Kísérje figyelemmel Békés megye területrendezési tervének érvényesülését, a tapasztalatokról évente adjon tájékoztatást a Közgyűlés számára.”

Felelős: dr. Horváth Mihály jegyző

Határidő: folyamatos

II. Határozati javaslat:

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése Békés megye területrendezési terve érvényesülésének 2021. évi tapasztalatairól szóló tájékoztatót a határozat 1. melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Békéscsaba, 2022. április 7.

Zalai Mihály

TÁJÉKOZTATÓ
Békés megye területrendezési terve érvényesülésének
2021. évi tapasztalatairól

A főépítészti tevékenységről szóló 190/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2021. május 13-ától hatályos 8. § b) pontja szerinti rendelkezés alapján az önkormányzati főépítész folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását, tapasztalatairól az érintett önkormányzat által meghatározott gyakorisággal tájékoztatást ad, és négyévente összefoglaló jelentést készít a Közgyűlés részére.

A megyei területrendezési terv érvényesülésének elősegítéséről szóló, a közgyűlés elnöke 37/2020. (VI. 16.) határozatának módosított II./b. pontja szerint Békés megye területrendezési tervének érvényesülését figyelemmel kell kísérni, és a tapasztalatokról éves gyakorisággal kell tájékoztatást adni a Közgyűlés számára.

Jelen tájékoztató tartalmazza:

- a területrendezéssel kapcsolatos alapvető információkat,
- a tervellátottságra (országos, megyei, települési) vonatkozó adatokat,
- a megyei és települési önkormányzati feladatellátást érintő évközi jogszabályváltozásokkal kapcsolatos információkat, és ezekkel összefüggésben a feladatellátásban bekövetkező változásokat.
- a megyei területrendezési terv érvényesítésével kapcsolatos adatokat, tapasztalatokat,

A területrendezés célja, a területrendezési tervek szerepe

A területrendezés az országra, illetve térségeire kiterjedően a területfelhasználás rendjének és a területhasználat szabályainak megállapítása, különösen:

- az erőforrások feltárása, a táj terhelése és terhelhetőségének meghatározása, ezek együttes értékelése, előrejelzések készítése,
- a területi adottságok célszerű hasznosítási javaslatainak kidolgozása,
- a fejlesztési koncepciók és programok térbeli, műszaki-fizikai rendszerének meghatározása,
- nemzetközi együttműködés és szerződés keretében az európai és határ menti területrendezési tevékenység összehangolása.

A területrendezési terv jogszabály (törvény, önkormányzati rendelet). Az ország, illetve egyes térségek (megye, kiemelt térség) műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló dokumentum, amely szabályrendszerének érvényesítésén keresztül biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú, illetve nagy távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a területfelhasználás rendszerét, az optimális hosszú távú térszerkezetet.

A megyei területrendezési tervek jellemzően, de nem kizárólag, a településrendezési tevékenység folyamatában érvényesülnek azáltal, hogy a településrendezésre vonatkozó szabályokat állapítanak meg (pl. a település területének felhasználására vonatkozó szabályokat), amelyeket a településrendezési tervek készítése, módosítása során alkalmazni kell, azaz a településrendezési eszközöket a területrendezési tervek rendelkezéseivel összhangban kell elkészíteni és elfogadni.

Tervellátottság

Az Országgyűlés 2018 végén elfogadta az új Országos területrendezési tervet is megállapító, Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (a továbbiakban: Trtv.).

Az Országos területrendezési tervvel, illetve az azt megállapító Trtv-vel összhangban lévő új megyei területrendezési tervet a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke a 6/2020. (VII. 2.) önkormányzati rendelettel fogadta el, egyúttal hatályon kívül helyezte Békés megye területrendezési tervéről szóló 15/2005. (X. 7.) KT rendeletet. Az új rendelet 2020. augusztus 1-jén lépett hatályba.

Békés megye valamennyi települése rendelkezik településrendezési eszközökkel. A tervek egy jelentős része azonban ma már a területrendezési tervekkel való összhang tekintetében is elavultnak tekinthető. A településrendezési eszközök 85 %-a, szám szerint 64 településé, 2013-at megelőző időszakban készült. Ez a körülmény ezeknek a településrendezési eszközöknek a felhasználhatósági ideje szempontjából fontos, a későbbiekben leírtak miatt.

Szabályozási környezet változása 2021-ben

2021-ben a településtervezést (fejlesztési és a rendezési típusú tervek készítése) meghatározó szabályozási környezet alapvetően megváltozott. A módosítás célja

- az építési beruházásokat megalapozó egyszerűbb, átláthatóbb és digitalizált önkormányzati településrendezési, településfejlesztési szabályozás létrehozása,
- az építési beruházások megvalósításához szükséges településrendezési tervi módosítások rövid idő alatt történő lebonyolítása feltételeinek biztosítása,
- a tervkészítés és az eljárások egyszerűbbé tétele, az indokolatlan párhuzamosságok megszüntetése.

Az új szabályozás rendelkezéseinek alkalmazása fokozatosan kerül bevezetésre. Az átmeneti időszakban az egyes települések hatályos településtervei (rendezési, fejlesztési tervek) alkalmazhatóságára, módosíthatóságára, attól függően, hogy azok mikor lettek elfogadva, eltérő szabályok vonatkoznak. Ebből a szempontból a legfontosabb átmeneti rendelkezések:

- Azok a települési önkormányzatok, amelyek a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet szerinti tervet nem készítették (a hatályos terveik korábbi jogszabályok alapján készültek, azaz 2012-ben vagy korábban), a hatályos terveiket 2023. december 12-ig használhatják, illetve módosíthatják.

Békés megyében a hatályos településrendezési tervek jelentős többsége, 85 %-a ilyen. Ezek a tervek, tehát 2023. december 31-ig használhatók, illetve módosíthatók. Az ilyen tervvel rendelkező települési önkormányzatoknak az új szabályozás szerinti településfejlesztési és településrendezési terveiket legkésőbb 2024. január 1-jéig hatályba kell léptetniük.

- Azok a települési önkormányzatok, amelyek a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet szerinti készített tervet (ezek a 2012. után készült tervek) a hatályos terveiket 2027. június 30-ig használhatják, illetve módosíthatják. Az új szabályozás szerinti településfejlesztési és településrendezési terveiket legkésőbb 2027. július 1-jéig hatályba kell léptetniük.
- 2022. július 1-től új településterv készítése, valamint azok módosítása során a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet eljárási szabályai szerint kell eljárni.
- A 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendeletben megállapított tartalmi követelmények szerint készült településrendezési terv, valamint azok módosítása térképi munkarészeit speciális (shape) formátumban fel kell tölteni a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által üzemeltetett E-TÉR-be (Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer).

- 2022. július 1-jétől a településfejlesztési tervek és településrendezési tervek készítésének és módosításának, valamint a korábbi településfejlesztési koncepciók, integrált településfejlesztési stratégiák és településrendezési eszközök módosításának adatszolgáltatását és véleményezését az E-TÉR digitális egyeztető felületén kell lefolytatni.

Amint az a fentiekből kitűnik az elkövetkező alig több mint másfél évben a Békés megyei települések jelentős hányadában, közel 70 településen kell az új tartalmi követelményeknek megfelelő településfejlesztési és településrendezési terveket készíteni, az új tartalmi és eljárási követelményeknek megfelelően. Ez komoly feladatot fog jelenteni az ebben közreműködők számára, és komoly tervezői kapacitást fog igényelni, amelynek rendelkezésre állása egyelőre kérdéses. A feladat végrehajtásának komoly költség vonzata is lesz.

A feladat finanszírozását segítő 2021-ben a Miniszterelnökség megbízásából a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, mint támogató, pályázatot hirdetett minden 5000 fő lakónépesség alatti, a Terület- és Településfejlesztés Operatív Program Pluszból településtervezési feladat ellátásához támogatást igénybe nem vevő önkormányzat számára, a 419/2021. (VII. 15.) kormányrendeletben meghatározott településfejlesztési terv és településrendezési terv elkészítésének támogatására. A maximálisan igényelhető támogatási összeg a Pénzügyminisztérium által közölt adóerő-képesség nyilvántartása alapján differenciált, 500 ezer forinttól – 3 millió forintig terjedhet.

A 2021. évi pályázat keretében támogatásban nem részesülő kistélepülési önkormányzatok részére 2022-ben és 2023-ban ismét lehetőség lesz pályázat benyújtására, amennyiben további forrás is rendelkezésre áll a 1252/2021. (V. 10.) Kormányhatározat alapján.

A megyei területrendezési terv érvényesítése

A megyei területrendezési terv érvényesülésének biztosítása a megyei önkormányzatok feladata. Az érvényesítés legfőbb eszköze a részvétel a településrendezési eszközök készítésének, módosításának eljárásaiban.

A megyei önkormányzat részvételét az eljárásokban a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.), valamint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapozza meg. *(2021-ben a településrendezési eszközök készítése, módosítása még a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet szerinti eljárásokban került lefolytatásra.)*

A Tftv. 13/A § rendelkezései alapján a megyei önkormányzat előzetesen véleményezi a megye települései településrendezési terveit a megyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján a megyei önkormányzat a településrendezési eszközök készítése és módosítása eljárásában előzetesen tájékoztatást ad a hatályos megyei területrendezési tervről, majd véleményezi az elfogadás előtt álló tervezeteket a megyei területrendezési tervnek való megfelelés, megfeleltetés érdekében.

A településrendezési eszközök készítésére, módosítására különböző eljárástípusok alkalmazhatók, amennyiben az adott eljárás lefolytatásának feltételei fennállnak: teljes eljárás, egyszerűsített eljárás, tárgyalásos eljárás és állami főépítési eljárás (utóbbi eljárásnak a megyei önkormányzat nem résztvevője). A települési önkormányzatok, amennyiben az adott esetben erre lehetőség van, egyre gyakrabban élnek a rövidebb átfutási időt igénylő és kevesebb adminisztrációs terhet jelentő egyszerűsített, de még inkább a tárgyalásos eljárás lefolytatásának lehetőségével.

Az elmúlt évben 22 eljárásban vett részt a megyei önkormányzat. Ezeknek többsége az állami főépítész által lefolytatott tárgyalásos eljárás volt, szám szerint: 18. Egyszerűsített eljárás 2, teljes eljárás szintén 2. A teljes eljárások keretében az egyik esetben az előzetes tájékoztatási szakaszban megyei önkormányzati tájékoztató, a másik esetben a véleményezési szakaszban önkormányzati vélemény került kiadásra. Önkormányzatunk valamennyi esetben megállapította a megyei

területrendezési tervnek való megfelelést, ha ez a hiányosságok miatt a benyújtott tervezetekkel kapcsolatban első körben nem volt lehetséges, akkor az észrevételeknek megfelelő korrekciót követően.

Összegzés

Az időszak tapasztalatai alapján elmondható, hogy a megyei területrendezési terv használata bekerült a településtervezéssel foglalkozó önkormányzati vezetők és szakemberek napi gyakorlatába, munkájuk során figyelembe veszik, alkalmazzák és elfogadják a megyei területrendezési terv alapján adott véleményt, javaslatot.

A településrendezési eszközöket készítő tervezők általában ismerik és alkalmazzák a területrendezési tervekben foglaltakat, a települési tervek kidolgozásánál az önkormányzatok felé képviselik azok előírásait.

A véleményezésre benyújtott tervek többségénél az összhang biztosított, amennyiben mégis ütközést észlelünk azt írásban jelezzük. A vélemény kifogást emelő megállapításait jogszabályi hivatkozással, vagy részletes szakmai indokolással ellátva közöljük. A megyei területrendezési tervnek való megfelelés esetén az erre vonatkozó nyilatkozat kerül kiadásra. Megállapíthatjuk, hogy a lefolytatott eljárásokban a jogszabályra történő hivatkozással adott észrevételeink a tervek véglegesítése során figyelembevételre kerültek, észrevételeink figyelembevételét az állami főépítész is szorgalmazza és elősegíti.

Békéscsaba, 2022. április 7.

Készítette:

Földesi István
megyei önkormányzati főépítész